

RAADSVOORSTEL

Onderwerp: Wijziging bestuursmodel Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant.

Verantwoordelijke portefeuillehouder(s) : E. Schoneveld
Datum commissiebehandeling : 11 juni 2020
Datum raadsbehandeling : 2 juli 2020
Agendering en agendanummer : 0601
Fase raadsbehandeling : Meningvormend
Zaaknummer : 80319

Bijlagen:

1. Brief Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant 9-4-2020 (zaaknr. 79230).
 2. Nieuwe statuten.
 3. Overeenkomst regiegroep en Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant.
 4. Voordracht leden raad van toezicht Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant 9-4-2020.
 5. Notitie omvorming bestuursvorm OBO West-Brabant.
 6. Vergelijking statuten oud en nieuw.
 7. Oude statuten.
 8. Oude gemeenschappelijke regeling Raad van Toezicht van de Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant d.d. 7 februari 2013.
 9. Artikel 48 Wet op het Primair Onderwijs.
 10. Artikel 159 Wet op het Primair Onderwijs.
 11. Organogram oud – nieuw.
-

Gevraagd raadsbesluit

1. In te stemmen met de bijgaande statuten;
2. De voorgestelde eerste leden raad van toezicht te benoemen conform de voordrachten en vernoemd in de statuten;
3. De huidige gemeenschappelijke regeling Raad van Toezicht van de Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant van 7 februari 2013 op te heffen;
4. In te stemmen met de overeenkomst tussen de gemeenten en de Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant.

(Publieks)Samenvatting

Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant voert sinds 2004 het bevoegd gezag over de openbare scholen in de gemeenten Roosendaal, Halderberge, Rucphen en Moerdijk en sinds 2010 ook in Drimmelen. In Moerdijk betreft het de openbare basisscholen De Boemerang in Zevenbergen, De Cocon in Klundert, De Springplank in Fijnaart en Willem de Zwijger in Willemstad.

Het bevoegd gezag kent op dit moment een bestuur dat bestaat uit een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het zogenaamde one-tiermodel. Het bestuur kent één bezoldigd directeur-bestuurder. Daarnaast is nu sprake van een externe Raad van Toezicht met daarin de portefeuillehouders onderwijs van de deelnemende gemeenten.

Het bestuur van de stichting wil het huidige bestuursmodel omvormen naar het raad van toezichtmodel met een college van bestuur en een interne raad van toezicht. Hiermee wil de stichting slagvaardiger kunnen opereren en het toezicht op het handelen van de bestuurder/het college van bestuur zuiverder beleggen. Deze stap betekent een verdere professionalisering van bestuur en toezicht binnen de stichting. Hiervoor is een statutenwijziging nodig met instemming van de betreffende gemeenteraden. Binnen het raad van toezichtmodel krijgen de gemeenteraden een andere rol. De huidige gemeenschappelijke regeling met de externe Raad van Toezicht dient daarom opgeheven te worden.

De stichting en de gemeenten willen met elkaar in contact blijven op grond van een te sluiten overeenkomst om belangrijke zaken aangaande het openbaar onderwijs met elkaar te bespreken. De gemeenteraad (extern toezicht) houdt binnen het gewenste raad van toezichtmodel de volgende bevoegdheden: goedkeuring verlenen aan de opheffing van een school of deze anders zelf in stand houden, goedkeuren statutenwijzigingen, benoemen leden raad van toezicht, ingrijpen bij taakverwaarlozing, en het toezien op wezenskenmerken van openbaar onderwijs.

Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

De Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant voert sinds 2004 het bevoegd gezag over de openbare scholen in de gemeenten Roosendaal, Halderberge, Rucphen, Moerdijk en sinds 2010 ook in Drimmelen. In Moerdijk betreft het de openbare basisscholen De Boemerang in Zevenbergen, De Cocon in Klundert, De Springplank in Fijnaart en Willem de Zwijger in Willemstad. De Stichting heeft per brief op 9 april 2020 de betreffende gemeenteraden verzocht om het huidige bestuursmodel met het bestuur dat bestaat uit een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur en een gemeenschappelijke regeling Raad van Toezicht, het zogenaamde onetier-model, om te vormen naar het raad van toezichtmodel.

Belang

Het verder professionaliseren van bestuur en toezicht binnen de stichting.

Centrale vraag

Gaat uw raad akkoord met de wijziging van het onetier bestuursmodel naar het raad van toezichtmodel?

Beoogd maatschappelijk resultaat

De stichting kan slagvaardiger opereren en het toezicht op het handelen van de bestuurder/het college van bestuur zuiverder beleggen.

Kaders

Artikel 48 Wet op het Primair Onderwijs (WPO): Instandhouding openbare school door een stichting
De huidige statuten en de huidige gemeenschappelijke regeling 'raad van toezicht' zijn gebaseerd op artikel 48 lid 6 WPO.

De gemeenten Roosendaal, Halderberge, Rucphen, Moerdijk en Drimmelen hebben momenteel een zogenaamde gemeenschappelijke regeling Raad van Toezicht van de Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant met een (externe) 'raad van toezicht' ingesteld. In deze gemeenschappelijke regeling wordt aangegeven dat de 'raad van toezicht' coördineert en de bevoegdheden van de raad uitoefent conform artikel 48 Wet op het Primair Onderwijs (artikel 3 lid 1 van de regeling).

Echter de bevoegdheid op grond van artikel 48 lid 7 WPO tot statutenwijziging kan niet worden overgedragen. De statuten van de stichting kunnen immers slechts worden gewijzigd na instemming van de desbetreffende gemeenteraden.

Conform de gemeenschappelijke regeling heeft de externe 'raad van toezicht' (de verantwoordelijke portefeuillehouders) momenteel de volgende taken:

- a. het benoemen, schorsen en ontslaan van de leden van het bestuur van de stichting;
- b. het goedkeuren van de begroting met toelichting en een meerjarenraming met toelichting voor ten minste drie op het begrotingsjaar volgende jaren;
- c. het goedkeuren van de jaarrekening;
- d. het houden van toezicht op het bestuur van de stichting;
- e. het nemen van maatregelen die de raad van toezicht nodig acht om de continuïteit van het onderwijsproces te waarborgen, indien vóór 1 februari van het jaar waarvoor de begroting geldt de begroting niet is goedgekeurd.

In artikel 48 lid 12 is opgenomen indien de school een raad van toezicht (= interne raad van toezicht) heeft, dat lid 6 niet van toepassing is en dat de statuten in ieder geval voorzien in een regeling omtrent:

- a. de samenstelling, werkwijze en inrichting van de raad van toezicht van de stichting,
- b. de wijze van benoeming, herbenoeming, schorsing en ontslag van de leden van de raad van toezicht, met dien verstande dat de leden van de raad van toezicht worden benoemd door de gemeenteraad of gemeenteraden en dat ten minste een derde gedeelte, doch geen meerderheid, van die leden wordt benoemd op bindende voordracht van de ouders van de leerlingen die zijn ingeschreven op de betrokken school of scholen,
- c. de termijn waarvoor de leden van de raad van toezicht worden benoemd,
- d. de vaststelling van de begroting en de jaarrekening, en
- e. de periode waarvoor de stichting in het leven wordt geroepen, met dien verstande dat deze periode ten minste 5 jaren bedraagt,
- h. de bevoegdheid de stichting te ontbinden, met dien verstande dat in de regeling een overheersende invloed van de overheid in de raad van toezicht is verzekerd. Het achtste, negende en elfde lid zijn van overeenkomstige toepassing.

Argumenten

Pro

Huidig onetier bestuursmodel

De Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant voert het bevoegd gezag over de openbare scholen in Roosendaal, Halderberge, Rucphen Moerdijk en Drimmelen. Het bevoegd gezag kent op dit moment een bestuur dat bestaat uit een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het zogenaamde one-tiermodel. Het bestuur kent een bezoldigd directeur-bestuurder, die deel uit maakt van het dagelijks bestuur. Daarnaast is sprake van een externe 'raad van toezicht' op grond van de gemeenschappelijke regeling. De portefeuillehouders onderwijs van de deelnemende gemeenten zijn lid van deze externe 'raad van toezicht' en stellen nu o.a. namens de gemeenteraden de begroting en jaarrekening vast van de stichting.

Wet Goed Onderwijs Goed Bestuur

Landelijk kiezen middelgrote en grote schoolbesturen binnen het primair- en voortgezet onderwijs veelal voor het raad van toezichtmodel (dit model is mogelijk sinds het van kracht worden van de Wet Goed Onderwijs Goed Bestuur in 2010) en is gebaseerd op artikel 48 lid 12 van de WPO.

Eind 2019 is door het bestuur het voornemen uitgesproken om het huidige onetier bestuursmodel om te vormen naar het raad van toezichtmodel met een college van bestuur en een (interne) raad van toezicht. Hiermee wil de stichting slagvaardiger kunnen opereren en het toezicht op het handelen van de bestuurder (het college van bestuur) zuiverder beleggen.

Professionalisering

Deze stap betekent een verdere professionalisering van bestuur en toezicht binnen de stichting. Na overleg met de Gemeenschappelijke Medezeggenschap Raad (GMR) van de stichting, is onder externe begeleiding van VOS/ABB (Vereniging van Openbare en Algemeen Toegankelijke Scholen) een werkgroep opgestart om het proces op weg naar het raad van toezichtmodel goed te stroomlijnen en zorgvuldige stappen te zetten. De GMR heeft inmiddels positief advies gegeven op de structuurwijziging.

Statutenwijziging, opheffing huidige gemeenschappelijke regeling (externe) 'raad van toezicht' en nieuwe overeenkomst

Om de omslag te kunnen maken naar het raad van toezichtmodel is een statutenwijziging noodzakelijk. Binnen het door de stichting gewenste raad van toezichtmodel met een college van bestuur en een interne raad van toezicht, krijgen de gemeenteraden een andere rol.

De huidige gemeenschappelijke regeling dient daarom opgeheven te worden.

De stichting en de colleges van de gemeenten vinden het wenselijk dat de stichting en de gemeenten afspreken op welke wijze zij met elkaar in contact willen blijven om belangrijke zaken aangaande het onderwijs en in het bijzonder het openbaar onderwijs met elkaar te bespreken.

Immers het onderwijs heeft een belangrijke positie en rol in onze samenleving en daarmee in de gemeenten.

Het voorstel is daarom om de huidige gemeenschappelijke regeling met de externe raad van toezicht in te trekken en een overeenkomst te sluiten tussen de gemeenten en de Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant. Op grond van deze overeenkomst bespreken de portefeuillehouders onderwijs periodiek met de voorzitters van het college van bestuur en de (nieuwe) interne raad van toezicht de voortgang binnen het openbaar onderwijs. Hiermee wordt de huidige externe 'raad van toezicht' omgevormd tot een regiegroep. Deze overeenkomst is bijgevoegd.

Bevoegdheden gemeenteraad

De gemeenteraad (extern toezicht) houdt binnen het gewenste raad van toezichtmodel en vanuit de Grondwet en de Wet op het Primair Onderwijs (en de plicht openbaar onderwijs in stand te houden) de volgende bevoegdheden:

1. goedkeuring verlenen aan de opheffing van een school of deze anders zelf in stand houden (artikel 159 WPO lid 1 en lid 2);
2. goedkeuren statutenwijzigingen (artikel 48 lid 7 WPO);
3. benoemen leden raad van toezicht (artikel 48 lid 12 WPO);
4. ingrijpen bij taakverwaarlozing (artikel 48 lid 11 WPO);
5. toezien op wezenskenmerken openbaar onderwijs (artikelen 46 en 48 lid 8 WPO).

Bijgevoegd zijn de voorgestelde eerste 4 leden van de Raad van Toezicht.

De verwachting is dat voor 10 juni 2020 ook het resterende 5^e lid, dat bindend voorgedragen wordt door de ouders, voor de Raad van Toezicht bekend is.

Contra

In tegenstelling tot het huidige bestuursmodel ontvangen de gemeenten de (meerjaren)begroting en jaarrekening niet meer ter goedkeuring, maar ter informatie.

Echter door het periodiek met elkaar spreken op grond van de voormelde overeenkomst en de bevoegdheden die behouden blijven aan de gemeenteraad, heeft het college vertrouwen in het nieuwe gewenste raad van toezichtmodel.

Alternatieven

Niet instemmen met de voorgestelde wijziging naar het raad van toezicht bestuursmodel.

Het huidige onetier bestuursmodel blijft dan van kracht.

Maatschappelijk draagvlak

De GMR van de stichting heeft ingestemd met de voorgestelde wijziging van het onetier bestuursmodel naar het raad van toezicht bestuursmodel met een college van bestuur en een (interne) raad van toezicht.

Financiële consequenties

Er zijn geen financiële consequenties.

Dekking

Dit is niet aan de orde.

Subsidieverwerving

Dit is niet aan de orde.

Communicatie

Het raadsbesluit zal aan de stichting worden gezonden.

Realisatie: risico's, planning, evaluatie, duurzaamheid en inkoop,

Het is de ambitie van de stichting om de wijziging van het bestuursmodel te realiseren per 1 augustus 2020.

Als alle deelnemende gemeenteraden akkoord zijn met de statutenwijziging, zal de stichting zorgdragen voor de uitvoering via de notaris.

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen van de griffier via telefoonnummer 0168-373428 of via e-mail: griffie@moerdijk.nl.

Zevenbergen, 12 mei 2020

Burgemeester en wethouders van de gemeente Moerdijk,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

ir. J.C. Slagboom

J.P.M. Klijs

RAADSBESLUIT

Raadsvergadering van 2 juli 2020

De raad van de gemeente Moerdijk,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12 mei 2020,

overwegende dat:

- Het bestuur van de stichting het huidige onetier bestuursmodel wil omvormen naar het raad van toezichtmodel met een college van bestuur en een interne raad van toezicht om slagvaardiger te kunnen opereren en het toezicht op het handelen van de bestuurder/het college van bestuur zuiverder te beleggen.
- De GMR van de stichting positief heeft geadviseerd.

gelet op:

- Artikel 48 Wet op het Primair Onderwijs.

BESLUIT

1. In te stemmen met de bijgaande statuten;
2. De voorgestelde eerste leden raad van toezicht te benoemen conform de voordrachten en vernoemd in de statuten;
3. De huidige gemeenschappelijke regeling Raad van Toezicht van de Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant van 7 februari 2013 op te heffen;
4. In te stemmen met de overeenkomst tussen de gemeenten en de Stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 2 juli 2020,
de griffier, de voorzitter,

E.W. Kooi

J.P.M. Klijs